

Силабус курсу Етика соціальної роботи

Ступінь вищої освіти – магістр

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.пед.н., доц. **Яценко Елеонора Михайлівна**

Контактна інформація

eleonora.ya17@gmail.com, +380677764394

Опис дисципліни

Пропонований курс спрямований на здобуття студентами етичних основ соціальної роботи як специфічного виду професійної діяльності. В ньому розглядаються основні питання виникнення, становлення, сутності і змісту етики соціальної роботи, її інституціалізації у вигляді професійного етичного кодексу; розкриті як теоретичні, так і практичні аспекти діяльності соціального працівника з погляду професійної етики й моралі, сутність і зміст його професійного обов'язку.

Мета даного курсу полягає у розвитку, забезпеченні та підтримці соціально схвалюваного змісту та суті професійної діяльності, формуванні гуманістично зорієнтованого професійного світогляду й відповідної етичної свідомості спеціалістів соціальної сфери.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Професійна етика як складова підготовки соціального працівника	Знати мету та завдання курсу, рефлексувати сутнісний зміст категорійно-понятійного поля етики, володіти термінологічним апаратом професійної етики соціального працівника.	Запитання
2	2. Генезис світової етичної думки. Історичний вплив провідних етичних шкіл на становлення сучасної моралі	Диференціювати основні етапи становлення етики як науки про мораль, вміти аналізувати її генезис як динамічної та полірівневої суспільно-культурної сфери.	Презентація
3	3. Етичні традиції у розвитку й становленні соціальної роботи в Україні	Рефлексувати передумови становлення соціальної роботи як професійної діяльності на теренах України; здійснювати аналіз різних форм релігійної та громадської благодійності як джерел професійно-етичних принципів СР.	Есе
4	4. Категорійно-понятійне поле та функції етики соціальної роботи	Здійснювати аналіз основних причин етичної регламентації СР, опанування студентами основних категорій і понять етики соціального працівника та	Реферат, питання

		усвідомлення її функцій.	
5	5. Система етичних принципів у соціальній роботі	Аналізувати засадничі статті “Декларації принципів толерантності” (затвердженої ЮНЕСКО), та Декларації про етичні принципи (ухваленої Міжнародною федерацією СП).	Тести
6	6. Цінності та ціннісні орієнтації у діяльності соціального працівника	Знати та використовувати систему професійно-етичних цінностей соціального працівника та уміти вирішувати етичні дилеми.	Підготовка до диспуту
7	7. Етика соціальної роботи: принципи і стандарти	Рефлексивно осягнути основні положення Міжнародної декларації етичних принципів соціальної роботи, як засадничого нормативного документу, що регламентує діяльність у цій сфері.	Питання, МКР
8	8. Професійно-етичний кодекс соціального працівника	Послугуватися нормами професійно-етичного кодексу соціальних працівників (МФСП та України), а також оперувати основними положеннями Європейської Конвенції про права людини.	Презентація
9	9. Морально-етична культура соціального працівника	Оцінювати морально-етичну культуру соціальних працівників, її особливості, структурні компоненти, параметри та критерії.	Питання
10	10. Особистісно-моральні риси працівника соціальної служби	Формувати образ професійно компетентного та високоморального фахівця соціальної служби та послугуватися основними шляхами його особистісного втілення.	Кейси
11	11. Проблеми деонтології у діяльності соціального працівника	Знати основні принципи деонтології соціальної роботи, аспекти професійного обов’язку соціального працівника та його відповідальності; проявляти емоційно-ціннісне ставлення до принципів деонтології соц. роботи	Питання
12	12. Етичні проблеми соціальної діяльності	Знати основні групи інтересів суб’єктів соціальної роботи та володіти типовими способами розв’язання суперечливих питань між ними; розмежовувати рівні етичної взаємодії соц. працівника з клієнтом.	Презентація
13	13. Етичні аспекти роботи соціальних служб	Послугуватися нормами етичної регламентації наукових досліджень у соціальній роботі, усвідомлювати особисту відповідальність дослідника, а також володіти особливостями надання соціальних, психологічних і соціально-побутових послуг.	Реферат РКР
14	14. Етикет соціального працівника	Вміти дотримуватися норм професійного етикету у типових ситуаціях проф. діяльності соціального працівника; застосовувати методики створення власного позитивного іміджу.	Моделювання практичних ситуацій

Літературні джерела

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
2. Яценко Е. Аналітика сучасного проблемного контексту соціального захисту в Україні. *Вітакультурний млин*. 2021. Модуль 22. С.92-99.
3. Яценко Е.М., Ванзіляк Ю.А. Емоційні бар'єри та їх вплив на соціальне благополуччя у підлітковому віці. The 4th International scientific and practical conference "Actual problems of modern science" (January 31 – February 3, 2023) Boston, USA. International Science Group. 2023. p. 396-398.
4. Анацька Н. В. Етика соціальної роботи: первинний етап / Н. В. Анацька, Б. В. Новіков, Т. М. Свідло. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 81. С. 9-13. DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.02>
5. Гнатчук О., Шестакова К., Яремчук С. Використання принципів гуманізму в соціальній роботі. *Social Work and Education*, Vol. 9, No. 2, 2022. Pp. 188-196. DOI: 10.25128/2520-6230.22.2.1
6. Присакар В. Формування професійно-етичної культури у майбутніх соціальних працівників. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»*, (May 10, 2024; Stockholm, Sweden). С. 56–58.
7. Капська А.Є. Зміст і структура професійно-етичної культури соціального працівника. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/11886/1/KapskaAustralia.pdf>
8. Кармазин А. Етичні дилеми в професії соціального працівника. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 4-5 листопада 2022 р.) в 2 т.* Тернопіль: ЗУНУ, 2022. Т. 2. 244 с. С. 87.
9. Мельник О.В., Возна Л.Б. Світовий досвід застосування етичних цінностей у професійній діяльності соціальних працівників. *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 10 лютого 2022 року/* редкол. О.С. Волошкіна та ін. К.: ІТТА, 2022. 180 с. С.22.
10. Katheryn Margaret Pascoe. Considerations for integrating technology into social work practice: A content analysis of nine professional social work associations' Codes of Ethics. *International Social Work*, 66(2), 2023. Pp.298-312. <https://doi.org/10.1177/0020872820980833>
11. Dogan I., Cifci E. G. Opinions of Social Work Students on Technology Use and Ethics in Social Work Practices. In *Handbook of Research on Digital Violence and Discrimination Studies* (pp. 21-43). IGI Global. 2022. DOI: 10.4018/978-1-7998-9187-1.ch002
12. Barsky A. Ethics alive: Special report on the 2021 revision to the NASW Code of Ethics. 2021.
13. Ife J., Soldatić K., Briskman L. Human rights and social work. Cambridge University Press. 2022. 300 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів. Перескладання модулів відбувається із дозволу адміністрації за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, платформа Moodle).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із адміністрацією.

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%		5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
<p>1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять – 7 оцінок).</p> <p>2. Модульний контроль проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль виставляється на основі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і два теоретичні питання по 30 балів.</p>		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу	Оцінювання завдання «Діагностика професійно-важливих якостей соціального працівника. Автопортрет».	10 тестів по 2 бали, 2 теоретичні запитання по 40 балів

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом